

Opredelitve slogana in tematskih sklopov TVU 2014

Slogan 'Učenje za življenje':

Vsebinske razsežnosti, ki jih pokrivajo prireditve TVU, je mogoče prikazati s štirimi stebri, ki jih je v znameniti knjigi 'Učenje – skriti zaklad' opredelil Jacques Delors (1996):

- učiti se zato, da bi znali; gre za prireditve, ki omogočajo pridobivanje znanja in razumevanja, ki sta predpogoj za preživetje in razvoj v sodobnih razmerah;
- učiti se zato, da bi znali delati; te prireditve predstavljajo možnosti pridobivanja sposobnosti in spretnosti, ki jih potrebujemo na delovnem mestu – v pogojih, ko se zahteve za delovno usposobljenost nenehno spreminjajo in večajo;
- učiti se zato, da bi se razvijali kot posamezniki; gre za področje osebnostnega razvoja, za razmah čustvene in duhovne inteligence;
- učiti se zato, da bi bili sposobni odprtosti, miroljubnega in ustvarjalnega sožitja v skupnosti.

Tematski podsklopi:

1. Delo in poklic

Posledice gospodarske krize se kažejo tako na ekonomskem kot tudi družbenem področju (povečevanje brezposelnosti, vse večje razslojevanje družbe, marginalizacija, revščina, propadanje socialne države in prevrednotenje družbenih vrednot). V družbi znanja, družbi sprememb je izobrazba ljudi glavna gonilna sila preživetja. Spoznanje, da izobraževanje, ki se ne konča v mladosti, je dalo vseživljenjskemu učenju večji pomen. Hitro spreminjajoče razmere zahtevajo hitro odzivnost na ravni izobraževanja ter stalnega izobraževanja in usposabljanja tako mladih kot odraslih za osebni, socialni razvoj ter potrebe razvoja trga dela. Ustrezna zasnovanost izobraževanja, usposabljanja in učenja je ključna za ohranjanje delovnih mest in povečevanje zaposljivosti. Poleg formalnega izobraževanja je vse pomembnejše neformalno izobraževanje (za splošne potrebe kot za potrebe poklicnega dela) ter znanje, spretnosti, kompetence, ki si jih je posameznik pridobil ali razvil v svojem življenju in različni okoliščinah (s poklicnim delom ali prostočasnimi dejavnostmi). Pomembna podpora dejavnost izobraževanju je informativno-svetovalna dejavnost, ki odraslim zagotavlja brezplačno pomoč pri odločanju za izobraževanje, pri načrtovanju in organizaciji učenja in načrtovanju nadaljnjih poti učenja in razvoja kariere. Vabimo vas, da svoje prireditve TVU obarvate na temo vseživljenjskega učenja in njegove vloge pri večji zaposljivosti.

2. Kultura in ustvarjanje

S prireditvami, uglašeni na ti dve temi, bi radi spodbudili kulturno ustvarjalnost prebivalcev Slovenije. Pa ne le to. Želimo si, da bi ljudje spoznali kulturno dediščino v svojih lokalnih okoljih ter da bi se naučili spretnosti, ki počasi izumirajo. Možnosti za ustvarjanje, tudi na področju kulture, je bilo vsa leta do sedaj v TVU veliko. Naj naštejemo le nekaj prireditev: razstave ročnih del, delavnice oblikovanja različnih materialov, fotografiranja, slikanja ipd., gledališke predstave, glasbeni in plesni nastopi, dnevi odprtih vrat v kulturnih ustanovah idr.

3. Multimediji in učenje

Različni mediji, od tradicionalnih, tiskanih do multimedijskih, spletnih, so lahko pomemben prispevek k vseživljenjskemu učenju posameznika. Če znamo iz morja dostopnih informacij izbrati prave, jih predelati, ovrednotiti in uporabiti, imamo na voljo neusahljiv vir različnih učnih priložnosti za vsa

obdobja, od formalnih do ljubiteljskih. Neizogibni postajajo tudi kot učni pripomoček, ki, skupaj s skoraj že neznosno lahkostjo zajemanja informacij okoli sebe, izobraževalcu ponujajo praktično neomejene možnosti.

4. Narava in okolje

Ta podtema zajema ohranjanje naravne dediščine in uveljavljanje trajnostnega razvoja in je kot taka povezana z občutenjem lokalnega okolja, z njegovim ohranjanjem naravne dediščine. Posvečena je dogodkom in aktivnostim, ki izražajo posebnost pokrajine in tradicije lokalnega okolja. Gre za dogodke, ki ponosno zastopajo barve kraja, mesta pred domačimi in tujimi gosti, in kot taki predstavljajo priložnosti tudi za turizem in ekoturizem na podeželju in v mestih, seveda v duhu trajnostnega razvoja.

Pomembno vlogo pri uveljavljanju trajnostnega razvoja za vse ima promocija vizije trajnostnega razvoja s pomočjo vseh oblik izobraževanja. Prireditve v TVU poudarjajo pomembno vlogo izobraževanja in učenja pri trajnostnem razvoju. To pomeni, da so pomembne vrednote in predvsem spoštovanje – spoštovanje do drugih, do drugačnosti in različnosti, do narave, do naravnih virov, ki nam jih ponuja planet, na katerem živimo. Izobrazba nam omogoča razumevanje samega sebe in drugih ter razumevanje povezav z naravnim in družbenim okoljem, vse skupaj pa pripomore k trajni osnovi za spoštovanje.

Izvajalce prireditev v TVU vabimo, da omenjene vrednote vključite v svoje aktivnosti, v vse vidike izobraževanja in učenja, saj bo to spodbudilo spremembe v vedenju in tako omogočilo bolj trdno prihodnost, kar se tiče neokrnjenosti narave, razvoja gospodarstva in pravične družbe za sedanje in prihodnje generacije.

5. Poti do znanja

Poti do znanja so različne – od formalnih (prek šol in drugih izobraževalnih ustanov) do neformalnih in priložnostnih. zadevajo pridobivanje splošnega znanja ali pa poklicnega znanja, spretnosti in kompetenc. Formalne poti do znanja vodijo do spričeval in drugih listin, ki dokazujejo doseženo stopnjo izobrazbe. Neformalne poti spodbujajo osebni razvoj, medgenarcijsko učenje, osveščeno in dejavno državljanstvo, sožitje in interakcije v skupnostih pa tudi nove zaposlitvene možnosti. Znanje, pridobljeno prek neformalnih načinov izobraževanja in učenja ter izkušenj je včasih treba šele odkriti, izmeriti, priznati. Na vseh teh poteh udeleženci spremljajo različne ustanove ter v njih zaposleni strokovnjaki – učitelji, mentorji, svetovalci in drugi. S skupnimi močmi je mogoče doseči cilj. In si zastaviti novega, morda kje drugje, zato pridejo prav različne oblike mobilnosti, ki jih spodbuja Evropska unija. Vabimo vas, da podtemo Poti do znanja, ki je v izobraževanju odraslih pogost slogan, predstavite s konkretnimi primeri 'popotnikov', njihovih spremljevalcev in spodbujevalcev, doseženih destinacij in novih izzivov.

6. Šport in turizem

Športne dejavnosti predstavljajo pomemben del človekovega življenja: mladi se s športom srečujejo v vrtcu oziroma šoli, razvijanje športnih panog je pomemben del njihovih pristočasnih dejavnosti, starejšim pa tovrstne dejavnosti pomenijo kakovostno preživljanje prostega časa in krepijo zdravje posameznika. Ni torej čudno, da je tudi v TVU veliko prireditev namenjenih športu, pa naj gre za predstavitve športnih društev oziroma športnih panog ali pa različnih usposabljanj, kot so, na primer, šole različnih oblik vadbe.

Turizem je širok pojem, pod katerim si običajno predstavljamo potovanja in druge oblike razvedrila ter oddiha, ali pa z njim opisujemo gospodarsko panogo. Med prireditvami, ki so uglašene na to temo, so številni vodeni obiski turističnih zanimivosti, stojnice znanja nekaterih turističnih organizacij, predstavitve izobraževanj za turistične delavce ali projektov, ki spodbujajo razvoj turizma v lokalnih okoljih, ipd.

7. Učeče se skupnosti

Učeča se skupnost v svoji osnovi predstavlja skupino ljudi, ki med seboj delijo skupne vrednote in prepričanja, hkrati pa so aktivno vključeni v učenje drug od drugega. Udeleženci učeče se skupnosti naj bi delili občutke lojalnosti ter prispevali lasten socialni kapital za razvoj skupnostnih vrednot in njeno dobrobit.

Med tovrstne skupnostmi spada tudi družina, ki na različne načine prispeva k učenju otrok, življenju učeče se skupnosti v vrtcu ali šoli. Ključno je, da se starši zavedajo, kako pomembna je vzgoja za sodelovanje, in to z zgledom pokažejo tudi svojim otrokom. S podpiranjem učinkovite komunikacije in interakcij med družinami, vrtcem ali šolo in skupnostjo starši in pedagogi prepoznajo in podpirajo skupno odgovornost in interes za vzgojo, izobraževanje in prihodnost otrok ter spodbujajo širšo socialno kohezivnost.

Za projekt Evropski program za učenje odraslih (EPUO) 2012-2014 smo pripravili spodnjo delovno opredelitev učeče se skupnosti.

Osnutek definicije:

Učeča se skupnost so med seboj daljše časovno obdobje povezani ljudje, med katerimi so se z osebnimi stiki razvili posebni medsebojni odnosi, v katerih vsi vplivajo na odločitve in pravila delovanja skupnosti. Z učenjem, in sicer priložnostnim, neformalnim in formalnim (npr. ob druženju, v študijskih krožkih ali v šoli), se skupnost samouresničuje in med generacijami ohranja svojo skupno identiteto. Identiteta skupnosti vključuje ekonomski vidik (gospodarnost) in neekonomski vidik (solidarnost, prostovoljstvo, skupnostni simboli), ki morata biti uravnotežena, ker se le tako lahko uresničuje odgovornost do skupnosti in do virov za njeno preživetje. Skupna identiteta vključuje tako preteklost skupnosti (npr. zgodovinski spomin) kot njeno usmerjenost v prihodnost (skupna vizija).

Mnoge dosedanje prireditve TVU so že predstavile učeče se skupnosti, ki so odraz povezanosti in sodelovanja v posameznem okolju, med drugim tudi z namenom pridobivanja znanja in veščin. Tovrstno neformalno učenje lahko poteka v družinah, društvih, interesnih skupinah, skupinah za pomoč in samopomoč, na usmerjenih predavanjih, okroglih mizah in na različnih dogodkih v skupnosti. Zato vas tudi letos vabimo, da z vašimi dogodki prikažete tovrstno povezovanje, ki je eden izmed navdihujočih pristopov vseživljenjskega procesa učenja.

8. Zdravje

Zdravstvena vzgoja in druge aktivnosti s področja zdravstva so pomemben element promocije zdravja. Njihov namen je spodbuditi posameznika in skupine prebivalcev, da bi skrbeli za ohranjanje lastnega zdravja, zdravja otok ter da začnejo ali ohranjajo aktivno skrb za svoje zdravje. Različni zdravstveno-vzgojni programi pomagajo posamezniku oblikovati znanje, stališča in vedenjske vzorce za zdrav način življenja in jim pomaga spreminjati življenjski slog ter oblikovati zavest, da je zdravje dobrina, ki jo je treba varovati in utrjevati skozi vse življenje. Izvajalce prireditev v TVU vabimo, da se svojimi dejavnostmi pridružite k osveščanju in ozaveščanju ljudi o skrbeli za krepitev in ohranjanje lastnega zdravja.

Pripravila: Delovna skupina za TVU na ACS
April 2014

